

Mondelinge vragen voor Vragenuur PS 30 september 2019

PvdD, Ines Kostic

over het bericht 'De grote uitstootkloof; Tata Steel en de cijfers'

Inleiding

Tata Steel stoot minstens twintig procent meer CO₂ uit dan het bedrijf officieel rapporteert. Tot die conclusie komt een gepensioneerd luchtdeskundige van de provincie Noord-Holland, die 25 jaar lang alle milieuraapportages van Tata, van alle installaties, heeft beoordeeld.¹ Dit is 2,5 miljoen ton CO₂, per jaar en al jarenlang. Als dit klopt, brengt dit zelfs het Klimaatakkoord in gevaar.

Er zijn twee methoden om te bepalen hoeveel CO₂ er vrijkomt bij het productieproces: berekenen en meten. Tata Steel hanteert de berekeningsmethode: het verschil in koolstof in de te verbranden grondstoffen (als steenkool en gas) en in het eindproduct, in dit geval staal. De gepensioneerd luchtdeskundige hanteert de meetmethode: meten in de schoorstenen wat er daadwerkelijk aan koolstof wordt uitgestoten.

Op zich zijn beide methoden toegestaan, maar ze zouden wel ongeveer dezelfde uitkomst moeten geven. Daarbij is de berekeningsmethode goed toepasbaar bij bijvoorbeeld een energiecentrale. Die verbrandt kolen of aardgas en dat is het. Maar bij een staalbedrijf is het plaatje complexer. Voor de uitkomst van de berekening is een enorme hoeveelheid data nodig.

Vragen

1. Hoe kijkt GS tegen de cijfers aan?
2. Deelt GS de mening dat het meten van de daadwerkelijke uitstoot van CO₂ een betrouwbaarder manier is om de uitstoot te bepalen dan een berekening? Mede gelet op het gegeven dat het vaker voorkomt dat de daadwerkelijke emissie hoger is dan de berekende (zie het artikel in De Groene).
3. Was GS op de hoogte van de naar alle waarschijnlijkheid veel hogere CO₂-uitstoot dan Tata Steel steeds opgeeft?
4. Zijn in de milieuvergunningen aan Tata Steel eisen aan maximaal toegestane CO₂-uitstoot opgenomen? Zo ja, heeft GS wel voldoende grip op de complexe data van Tata om de CO₂-uitstoot te berekenen? En is de provincie bereid om beter te gaan controleren op de daadwerkelijke CO₂-uitstoot van Tata Steel?
5. Wat vindt GS van de reactie van Tata Steel dat de gepensioneerd luchtdeskundige van de provincie ten onrechte is uitgegaan van de gegevens in de vergunningaanvraag, terwijl de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft gezegd dat de waarden die in de milieuvergunningen zijn opgenomen wel degelijk afkomstig zijn van daadwerkelijke metingen van de uitstoot (hetgeen betekent dat de luchtdeskundige ze terecht heeft gebruikt)?
6. Is hier sprake van manipulatie door Tata Steel? Zo nee, hoe waar baseert u zich op? Zo ja, welke consequenties verbindt GS hieraan?

¹ <https://www.groene.nl/artikel/de-grote-uitstootkloof>

Voor de zomer bespraken we het onderzoek van het RIVM rond de grafietregens. De resultaten van de risicobeoordeling laten zien dat voor de metalen lood, mangaan en vanadium de geschatte blootstelling zodanig hoog is dat dit ongewenst is voor de gezondheid.

Maar uit onderzoek van RIVM blijkt ook dat er vóór die grafietregens ook al sprake was van ernstige vervuiling: door de hoeveelheid aanwezige PAK's, kwam zelfs voor de grafietregen (bij het eerste veegmonster) naar voren dat het extra kankerrisico boven het verwaarloosbare ligt.²

Ofwel, er is een structureel probleem, dat breder is dan alleen de grafietregens. We hebben voor de zomer de Gedeputeerde al gevraagd wat hij gaat doen om dat extra kankerrisico weg te nemen. Hij verwees toen naar het advies voor vervolgonderzoek van RIVM, dat eind juli zou verschijnen.

7. Waarom hebben we dat advies nog niet ontvangen? Waarom duurt het zo lang? Wat is de Gedeputeerde van plan om te doen om de gevonden zorgwekkende hoeveelheden kankerverwekkende stoffen terug te dringen?
8. In 2010 heeft Tata volgens eigen metingen sitebreed 29.800 kg lood geëmitteerd. Hadden ze toen ook een vergunning voor 28.000 kg lood en zo ja, hoe is de overtreding van de afspraken in de vergunning toen bestraft?³
9. Het is overduidelijk dat de ruime milieuvergunning voor Tata niet alleen ongewenst is, maar ook onnodig. Tata stoot immers volgens de eigen cijfers inmiddels ruim onder het bizarre getal van 28.000 kg lood per jaar uit. Welke mogelijkheden ziet de Gedeputeerde om de vergunning aan te passen?)

² RIVM: "De analyseresultaten van 'eerste veegmonsters' (zie bijlage B) laten zien dat voor sommige locaties de hoeveelheden van de metalen en PAK's hoger zijn dan de grafietregenmonsters en voor sommige locaties lager. Bijvoorbeeld, de hoogst gemeten hoeveelheid PAK's (som van PAK8) van de 'eerste veegmonsters' ligt een factor 2,6-7,5 hoger dan de hoogst gemeten waarde van de grafietregenmonsters. Uitgaande van deze PAK hoeveelheden zou het extra kankerrisico gekoppeld aan dermale blootstelling en orale blootstelling via hand-mondcontact, in geval van een langdurende herhaalde blootstelling (scenario B 'langdurende blootstelling: huidige situatie, 3 jaar'), boven het verwaarloosbaar risico uitkomen ($1,2 \times 10^{-6}$ tot $3,4 \times 10^{-6}$; data niet gepresenteerd). Algemeen geldt ook dat hoe langer de uitstoot en dus ook de blootstelling door kan gaan, des te groter de gezondheidsrisico's kunnen worden."

³ Tata's uitstoot verschilt per jaar. Dat heeft o.a. te maken met andere samenstelling van grondstoffen (inclusief schroot) of variatie in het rendement van de emissiebeperkende techniek. Maar er is duidelijk flinke daling geweest in afgelopen 10 jaar. Voor 2018 was de uitstoot van lood 2300 kg, volgens Tata. In 2016 was dat 4452 (vergeleken met 1109 Nystar Budel Bv – een loodfabriek. 883 wegverkeer; 795 luchtvaart). In 2014 3300kg, 2012 11100kg en in 2010 29800 kg.